

KAZKOPĪBAS NOZARES ZIŅOJUMS 2013

Sagatavoja: Biedrība „Latvijas Kazkopības biedrība” 12.11.2013

PROJEKTU LĪDZFINANŠE
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

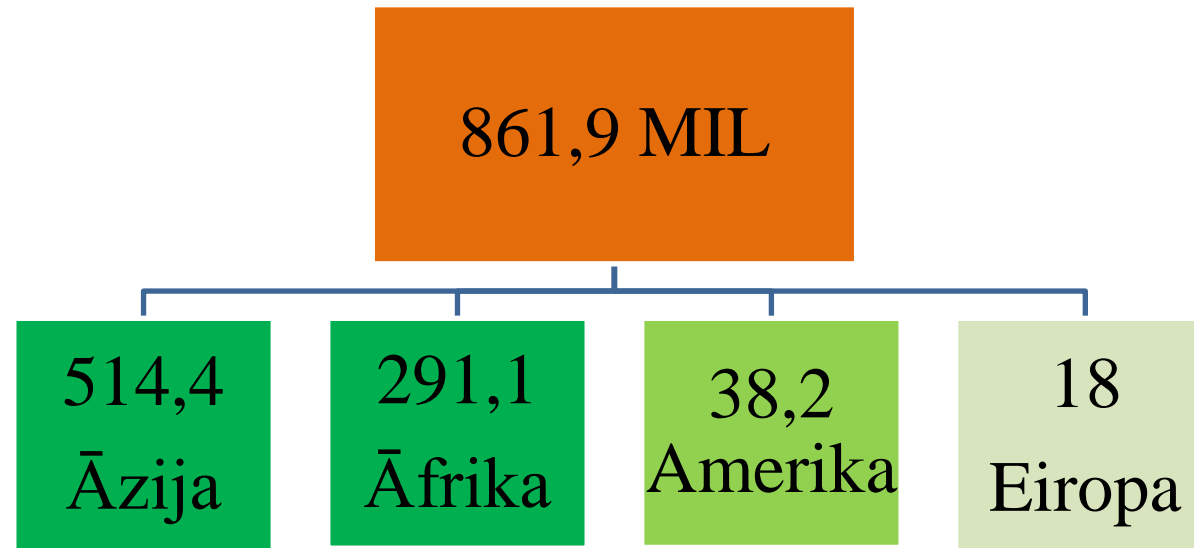

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2013/15, aktivitāte „Nozares ekspertu ziņojumi”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

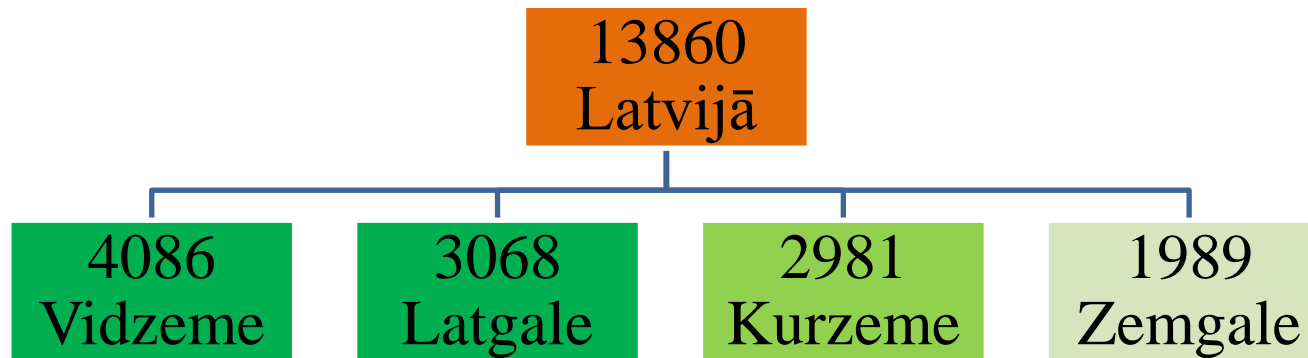
KAZU POPULĀCIJA PASAULĒ

Eiropā lielākais kazu skaits ir Grieķijā, Francijā, Spānijā. Visvairāk pienu saražo Francijā (vidējais izslaukums no kazas 800 kg). Populārākās industriālās piena kazu šķirnes Zānes (ZK), Alpu (AK), Togenburgas (TOG), Anglo Nubijas (AN), gaļas ražošanā – Būru (BK), Anglo Nubijas (AN), vietējās kazas.

KAZU POPULĀCIJA LATVIJĀ

Uz 01.07.2013 Latvijā reģistrēti kazu ganāmpulki. Visvairāk dzīvnieki atrodas ganāmpulkos ar 1 līdz 5 kazām – 85% ganāmpulkos. Lielākais dzīvnieku skaits atrodas: Daugavpils novads – 610, Gulbenes novads – 620, Madonas novads – 807, Rēzeknes novads – 649, Smiltenes novads – 458 kazas.

Populārākās audzētās kazu šķirnes: LVK - 3525; ZK - 890 ; TIR - 244, AK - 176; VBD - 145, BK – 364; **XX – 7613**.

CILTSDARBS

- ✓ Uz 01.11.2013 piena kazu pārraudzības darbs tiek veikts 18 ganāmpulkos, gaļas kazu pārraudzību 3 ganāmpulkos, atzītas 9 piena kazu šķirnes saimniecības.
- ✓ Izstrādātas ciltsdarba programmas un šķirnes saimniecības atestācijas nolikumi:

„Ciltsdarba programma kazkopībā 2011 – 2015”

„Ciltsdarba programma Latvijas šķirnes kazai 2011 – 2015”

„Ciltsdarba programma Būru šķirnes kazām 2013 – 2018”

- ✓ Certificēti 30 vaislinieki.
- ✓ Izrakstīti 70 izcelšanās sertifikāti dzīvnieku eksportam uz Igauniju, 60 sertifikāti dzīvnieku pārdošana vietējam tirgum, sagatavoti 42 izcelšanās sertifikāti dzīvnieku eksportam uz Azarbaidžānu.
- ✓ Reģistrēti 30 certificēti vaislinieki, 9 vaislinieku bioprodukti (Francija). Uzsāktas sarunas par bioproduktu iegādi no Amerikas, vaislinieku iegādi no Dānijas, Šveices.
- ✓ Uzņemti 100 dzīvnieki Ciltsgrāmatā (2012 gads).
- ✓ Par ciltsdarba sasniegumiem un piena kvalitāti sniegtas 3 prezentēts zinātniskās konferencēs (Norvēģijā, Latvijā).
- ✓ Sadarbībā ar LLU un ZM atbalstu 3 saimniecības iesaistījušās pētniecības projektā par kazeīna izpēti kazas pienā, lopbarības izēdināšana ar paaugstinātu proteīna saturu (lopbarības pupas)

PIENA KAZU PRODUKTIVITĀTE 2012 GADĀ

Populācijas produktivitāte: 522kg – 3,91t% - 3,18olbv.% - 1303 SŠS

Latvijas kaza (LVK)

- Reģistrs: 3525 (S -3141; V- 384)
- produktivitāte: 450 - 4,05 t% - 3,29 olb.%

Zānes kaza (ZK)

- Reģistrs: 890 (S - 779; V - 111)
- Produktivitāte: 606 - 3,83t% - 3,21 olb.%

Alpu kaza (AK)

- Reģistrs: 176 (S - 165; V - 11)
- Produktivitāte: 512 - 4,29 - 3,11

Tiringas kaza (TIR)

- Reģistrs: 244 (S - 219; V25)
- Produktivitāte: 410 - 4,17t% - 3,17olb%

Vācu baltā dižciltīgā (VBD)

- Reģistrs:145 (S - 126; V - 19)
- Produktivitāte: 548 - 4,05t% - 3,15olbv.%

GAĻAS KAZU 2012. GADA PĀRRAUDZĪBAS REZULTĀTI

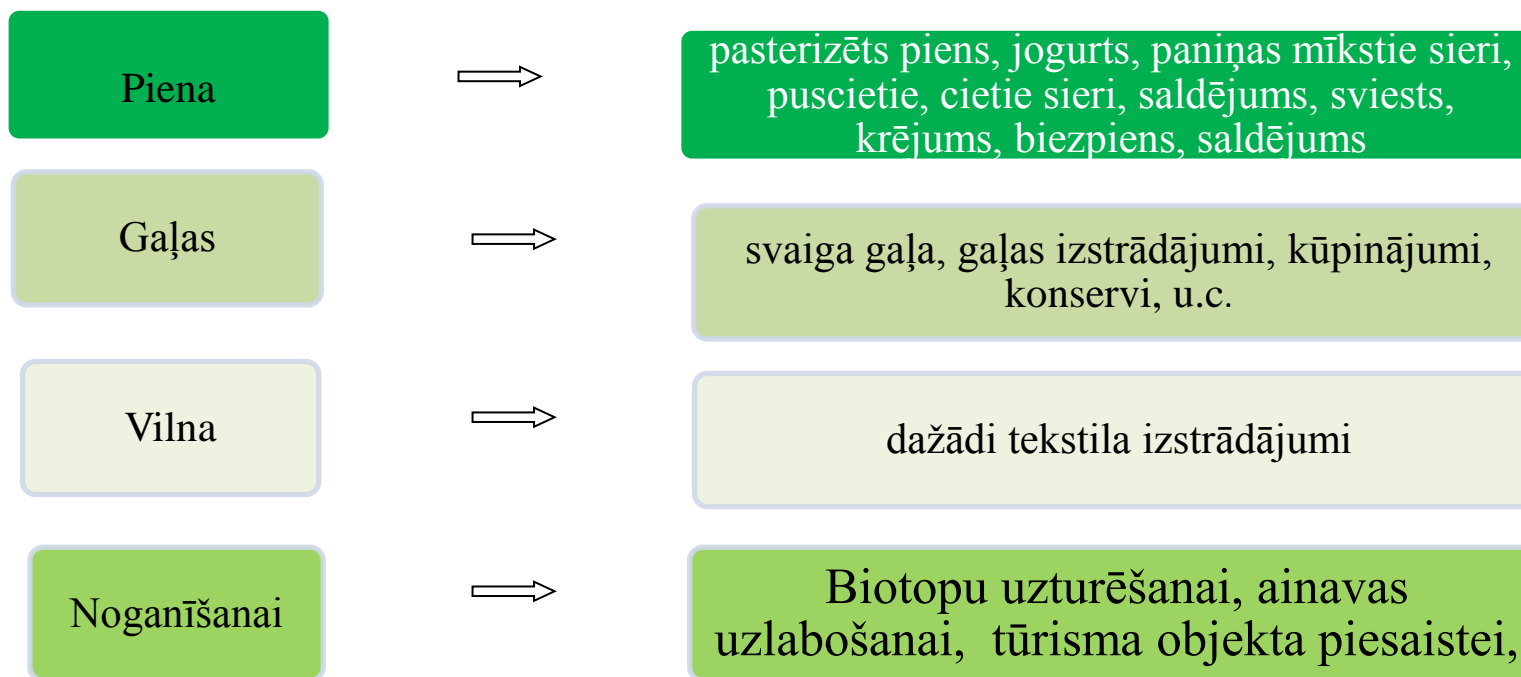
Atražošanas spēju novērtējums kazu mātēm

Kazu māšu grupa	Kazu māšu skaits	Kazlēnu ieguve %	Dzīvm. Pieaugums uz 1 kazu māti 50 d/v (g)
Piena kazas	13	192.3	181
50%	22	213.6	227
75%	10	150.0	168
100%	35	145.7	160
Vidējais Republikā	80	160.6	173

Vidējie kazlēnu produktivitātes rādītāji

BK asinība % mātei	Dzimušie kazlēni	Svars pie dzimšanas (kg)	Svars 50 d. vecumā (kg)	Diennakts pieaugums 50 d/v (gr)
Piena kazas	25	2.413	9.430	144
50	47	3.035	10.651	151
75	15	2.971	11.183	158
100	51	3.100	11.000	161

KAZU AUDZĒŠANAS VIRZIENI

Latvijā populārākā kazu audzēšanas metode – ekstensīva. Ekonomiski aktīvās saimniecības 95% ir bioloģiskās saimniecības. Ekonomiski aktīvo saimniecību ganāmpulki vidējais lielums 50 – 220 vaislas kazu mātes. Izteikta sezonāla piena ieguve (marts – novembris).

KAZAS PIENA PĀRSTRĀDES UZŅĒMUMI

Piena pārstrādes uzņēmumi: SIA Līcīši LTD, ZS Līvi, IK Caprine (konditorejas izstrādājumu ražošanā izmanto kazas piena produktus)

Mājražotāji: ZS Baroni, ZS Birznieki, ZS Bērzi, ZS Meždruvas-1, ZS Lejnieki, ZS Muižnieki, SIA Šīli, PS Lielgrodes u.c.

Pārstrādes uzņēmumi: mazie uzņēmumi, kuru apgrozījums nepārsniedz 100000 Ls, 3 līdz 5 algoti darbinieki

Mājražotāju uzņēmumi – ģimenes uzņēmumi, kuru ieņēmumi nepārsniedz 10000 Ls, uzņēmumā nodarbināti ģimenes locekļi.

ATBALSTS NOZARĒ 2007 - 2013

Valsts atbalsts

Ciltsdarbam

Apdrošināšanas polišu iegāde

dalība bioloģiskās lauksaimniecības shēmas

Bezalcīces dīzeļdegvielas iegāde

dalībai pārtikas kvalitātes shēmās

ES atbalsts

Tiešie maksājumi

VPM, PVTM, MLA, Natura 2000, BLA, BDUZ,
BI, LDGRS

Lauku attīstības programmas pasākumi
Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem

Lauku saimniecību modernizācija

Lauksaimniecības produktu pievienotās
vērtības radīšana

Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves
kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju
īstenošanas teritorijā

Apgrozāmo līdzekļu aizdevumi
lauksaimniekiem un Zemes iegādes
kreditēšanas programma

Investīciju veicināšanai lauksaimniecībā un
materiālās bāzes pilnveidošanai

Atbalsts daļēji naturālo saimniecību
pārstrukturēšanai

Ražotāju grupas

Tūrisma aktivitāšu veicināšana

Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai
(ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu
darbību dažādošanu)

NOZARES ATTĪSTĪBA 2014 – 2020 GADAM

- Izstrādāt nozares ekonomisko pamatojumu;
- 2020. gadā palielināt dzīvnieku skaitu līdz 20000, no kurām 10000 ir vaislas kazu mātes;
- Attīstīt gaļas kazu nozari, dzīvnieku skaits 2020. gadā 5000 dzīvnieki, no kuriem 2500 vaislas kazu mātes;
- Izveidot vienu izglītojošu saimniecību, kurā jaunie kazu turētāji varētu apgūt praktiskas iemaņas dzīvnieku kopšanā, piena pārstrādē,
- Sadarbībā ar LLU pārtikas tehnoloģijas fakultāti sagatavot 2 – 3 pārtikas tehnologus kazu piena un gaļas pārstrādē;
- Palielināt saražotās produkcijas apjomus līdz eksporta līmenim;
- Izmantojot kazu mākslīgo apsēklošanu intensīvāk uzlabot vaislas dzīvnieku piena produktivitāti;
- Noteikt novadus, kuros intensīvāk audzēt kazas (5 – 10 saimniecības), kuru ganāmpulka lielums ir 100 -200 kazas, lai veicinātu kazas piena pārstrādes uzņēmuma izveidošanu;
- Organizēt dažādus pasākumus jauniešiem nozares un produkcijas popularizēšanai;
- Jāizstrādā izglītības programma „lopkopības speciālists – kazkopībā”, „pārtikas tehnologs – kazas piena pārstrādē”, „pārtikas tehnologs – kazas gaļas pārstrādē”

VALSTS IETEKME UZ NOZARES ATTĪSTĪBU

Svarīgākie faktori, kas ietekmē nozares straujāku attīstību:

- ✓ Politiski lēmumi (īpaši atbalsti kazkopības nozares attīstības veicināšanai), perspektīva nozare mazām intensīvi ražojošām saimniecībām (50 – 100 dzīvnieki uz 20ha/(lauksaimniecībā izmantojamās zemes). Sadarbībā ar pašvaldības un reģionālās plānošanas ministriju noteikt atbilstošus novadus kazu audzēšanai. Piesakoties uz ES un Valsts atbalstu, saimniecības diferencētu pēc ražotās produkcijas (piens, gaļa, vilna),
- ✓ Saglabāt Valsts atbalstu: ciltsdarbam, veterināro pasākumu veikšanai ekonomisko un lipīgo slimību apzināšanai un apkarošanai, ekonomiskās slimības „artrīta-encefalīta” atveseļošanas programmas izstrādei un ar to ieviešanu segt radušos izdevumus. Pilnībā vai daļēji segt izdevumus, kas saistīti ar obligātiem izmeklējumiem kazu saimniecībās uz noteiktām slimībām (bruceloze u.c.) – valsts noteiktā programma. Atbalsts zinātniskiem pētījumiem, inovatīvu produktu ražošanā (kazas piena produktu, gaļas, audzēšanas tehnoloģijas u.c.); Nozares reklamēšana ārpus Latvijas. Piedalīties „zīmola” produkta noteikšanā.
- ✓ Sakārtota likumdošana,
- ✓ Samazināti nodokļu slogi, birokrātiju dokumentu iesniegšanā,
- ✓ Saimniecības, kurās iegūst kazas pienu piesakoties uz ES atbalstu piemērot papildus 15% pie bāzes atbalsta likmes.

PALDIES PAR UZMANĪBU!